

nasjonale samlinger for bibeloversettere. De fleste vi møter der, oversetter Bibelen til nye språk fra engelske oversettelser, men vi mener at det er viktig for alle oversettere å kunne en del hebraisk. Da kan være til uvurderlig hjelp dersom man er usikker på hvordan noe skal oversettes, sier Ronning.

GEOGRAFI

Bibeloversetterne trenger også kunnskap i bibelsk geografi for å oversette Bibelen riktig, og dette er Halvor Ronnings domene. Han tar med seg oversetterne til ulike bibelske steder og landskap, slik at de med egne øyne får se områdene Bibelen taler om.

– Oljeberget er vanligvis det første stoppestedet. En mann eller kvinne fra Nepal eller Papua New Guinea vil ikke finne på å kalle dette et fjell, for dem er dette bare en liten høyde. For bibeloversettere fra Mali eller Tsjad er det imidlertid et høyt fjell. Ved å se stedene, får de hjelp til å velge de riktige ordene når Bibelen skal oversettes til deres lokale språk, sier han.

Et annet eksempel er Kedron-

dalen, som ligger mellom Oljeberget og Jerusalems gamleby. I noen kulturer betegner det mest brukte ordet for «dal» en mange mil lang slette mellom to fjellkjeder. Kedron dalen er imidlertid bare et par hundre meter bred, så da må man velge et annet ord for å beskrive den.

Det hebraiske ordet «jam» brukes i Bibelen både om elver, innsjøer, hav, dammer og «det støpte hav» i Salomos tempel.

– Dette er et eksempel på at det noen ganger ikke er nok å ha kjennskap til hebraisk. Man bør ha sett stedene før man oversetter, sier Ronning.

EN HEL BIBEL

– Hvilke oversettelsesprinsipper følger studentene deres? Oversetter de mest mulig ord for ord, eller er det mer meningsoversettelse?

– JCBT driver ikke direkte med bibeloversettelse. De fleste studentene er allerede i gang med å oversette Bibelen før de kommer til Israel, og de følger forskjellige prinsipper. Vi gir dem ressurser som de kan bruke, uavhengig av

hvilke teorier de legger til grunn for arbeidet sitt, sier Halvor.

JCBT er imidlertid opptatt av at hele Bibelen skal oversettes, både GT og NT.

– Organisasjoner som Wycliffe har ofte konsentrert seg om å oversette Det nye testamentet. Det er en strategi jeg til en viss grad kan forstå. De ønsker å nå flest mulig på kortest mulig tid. Men det er også problematisk. I NT refereres det ofte til GTs skrifter. Skal du forstå Guds frelsesplan, er det viktig med en hel Bibel, sier Ronning.

Han understreker at JCBT likevel har et godt samarbeid med

● **Man bør ha sett de bibelske stedene før man oversetter.**

Halvor Ronning

EKSKURSJON: Oljeberget er ofte første stopp når Halvor Ronning tar med bibeloversettere på ekskursjon. I bakgrunnen Jerusalems gamleby og Kedron dalen.

Foto: JCBT

AFRIKANSKE STUDENTER: En stor del av studentene kommer fra afrikanske land. Her er en gruppe bibeloversettere fra Vest-Afrika fotografert utenfor JCBTs hovedkvarter.

Foto: JCBT

BIBLIOTEK: De fleste bibeloversetterne både sover, spiser og studerer i JCBTs hovedkvarter i den messianske moshaven Yad Hashmona.

Foto: JCBT

Wycliffe, som i perioder har betalt for noen av studieplassene ved senteret i Jerusalem.

AFRIKANSKE STUDENTER

Ronning tar Dagen med på omvisning i tommerhuset på Yad Hashmona. I kjelleren er det bibliotek, klasserom og et kapell. I hovedetasjen er det en typisk finsk stue, mens det i øverste etasje er soverom for bibeloversetterne.

Det er midt mellom to semestre og vi er alene i bygningen. Men når det arrangeres kurs både sover, spiser og studerer de fleste studentene i det finske huset. Når det er forelesninger på Hebrew University, blir de fraktet frem og tilbake av staben på JCBT.

Mange av bibeloversetterne kommer fra utviklingsland og JCBT har særlig hatt problemer med å skaffe visum til de som kommer fra afrikanske land. Israelske myndigheter frykter at disse ikke skal reise hjem igjen etter endte studier.

– Vi noterer nøye hvilke fly de afrikanske studentene kommer med og hvilke fly de reiser hjem

igjen med. Vi kan dokumentere overfor myndighetene at ingen av studentene våre har blitt igjen i Israel etter studieperioden. Dokumentasjonen har vært uvurderlig i situasjoner der myndighetene har ønsket å nekte studenter visum, sier han.

REKRUTTERING

Halvor Ronning angret ikke på at han og konen startet opp en egen organisasjon. Det har vært et trosprosjekt der det ofte har vært knapt med ressurser, men ekteparet har hatt stor frihet til å forme virksomheten slik de ønsker.

– Det har også gjort det mulig for oss å fortsette å jobbe lenge etter at vi egentlig skulle gått av med pensjon, sier Halvor.

Nå er de imidlertid opptatt av å knytte til seg både støttespillere og medarbeidere som kan føre arbeidet videre.

– Vi ber om at vi må få kontakt med folk som både brenner for det samme som oss og som har den riktige akademiske bakgrunnen, sier norsk-amerikaneren i Jerusalem.